

[Albrechtsen]

SF vil rejse spørgsmålet i folketinget igen i form af et fælles initiativ fra SF og VS, hvis der ikke kommer noget ud af det, der står i dagsordenen om de nordiske initiativer vedrørende sejladsen osv., men vi håber naturligvis på, at dagsordenen også udmønter sig i de nødvendige konkrete resultater.

Også vedrørende apartheidbevillingen vil vi følge dagsordenen op i forbindelse med finansloven. Jeg havde gerne set, at der i dag var blevet fastslået et præcist beløb, f.eks. en fordobling, og det vil vi også følge op, hvis der ikke kommer det nødvendige konkrete resultat ud af den tilkendegivelse, der i dag er givet med dagsordenen.

Kofod-Svendsen (KrF):

Jeg vil gerne begynde med at takke udenrigsministeren for en meget god, fyldig og konstruktiv redegørelse. Dernæst vil jeg sige, at jeg allerede under debatterne sidste år har redegjort for, på hvilken måde mit parti ønsker at vi så hurtigt som muligt får en fredelig afvikling af apartheidsystemet.

Apartheidssystemet skal nedbrydes indefra med en kombination af indre og ydre pres for grundlæggende reformer. Målet må være helt klart, nemlig at Sydafrika omdannes til et pluralistisk demokrati med en fri forfatning, der sikrer alle borgere lighed for loven uanset etnisk eller andet tilhørsforhold. Det er endvidere min opfattelse, at omverdenen må medvirke til en sådan dybtgående politisk ændring af det sydafrikanske samfundssystem, men det er naturligvis ikke vores målsætning, at Sydafrikas erhvervsliv og infrastruktur totalt ødelægges; det vil jo ikke mindst ramme den sorte befolkning.

Med rette er der taget afstand fra Bothas sære forfatningskonstruktion, men man kan vel dog sige, at det, at man har lavet denne forfatningskonstruktion, og at Botha selv er blevet udsat for kritik fra den militante højrefløj, tyder på, at Botha selv er klar over, at noget må ske. Jeg synes trods alt, man kan glæde sig over, at han er blevet klar over, at han ikke blot kan lade status quo fortsat være gældende. Men samtidig har vi været vidner til en lang række grove overgreb mod den sorte befolkning. En række af grundelementerne i apartheidsystemet er jo intakte, til trods for at man er kommet med nogle kosmetiske ændringer. Det gælder Bantustanpo-

litikken, paslovene, den politiske umyndiggørelse af de sorte, den daglige økonomiske og sociale diskriminering osv., og for nylig har vi erfaret om fængslingen af omkring 16 ledere af Den Forenede Demokratiske Front.

Hvad kan vi så fra dansk side gøre for at nå den målsætning, jeg her har skitseret? Her mener jeg der er tre ting: vi må kombinere økonomiske sanktioner, en effektiv virksomhedspolitik og øget bistandspolitisk og handelspolitisk samkvem med frontlinjestaterne. Det er disse tre elementer, jeg kort vil gøre rede for.

Jeg tror, at jo bredere de økonomiske sanktioner er, jo mere effektivt rammer de. De skal også være målrettede, så vi virkelig giver dette klare signal til det hvide mindretal, uden at vi gør det urimelig hårdt for den sorte befolkning. Jeg mener, det er en art balance, hvor vi virkelig har et mål, som vi vil fremme gennem sanktionspolitikken, men uden at vi bringer de sorte i en urimelig hård situation.

Som jeg tidligere har sagt fra denne talerstol, har vi fået at vide nede i Lesotho, hvordan Lesotho og andre stater er parat til virkelig at yde et økonomisk offer for at komme dette urimelige, forkastelige apartheidstyre til livs. Men vi må også være klar over, at der er en pris, som skal betales, og som de sorte kommer til at betale. Vi må også hjælpe dem, så den pris ikke bliver helt urimelig hård. Kombinationen af økonomiske sanktioner med dels en effektiv virksomhedspolitik, dels det øgede samkvem med frontlinjestaterne, det er min treklange.

Den effektive virksomhedspolitik har der ikke været sagt så meget om i dag. Det er jo en kendsgerning, at der i øjeblikket er en række udenlandske virksomheder i Sydafrika, som rent faktisk spiller en afgørende økonomisk og også indirekte politisk rolle i landet. Sydafrika kan simpelt hen ikke undvære disse virksomheder, og den situation mener jeg også vi kan og skal benytte os af for at afvikle apartheidsystemet. Af de 350 amerikanske virksomheder har de 128 forpligtet sig til at overholde de herhjemme ikke særlig kendte Sullivanprincipper. Dem har jeg tidligere redegjort for under Sydafrikadebatterne sidste år. Kort sagt går de ud på, at virksomhederne skal følge en konsekvent ikke-diskriminerende personalepolitik med lige løn for lige arbejde, lige advancements-